

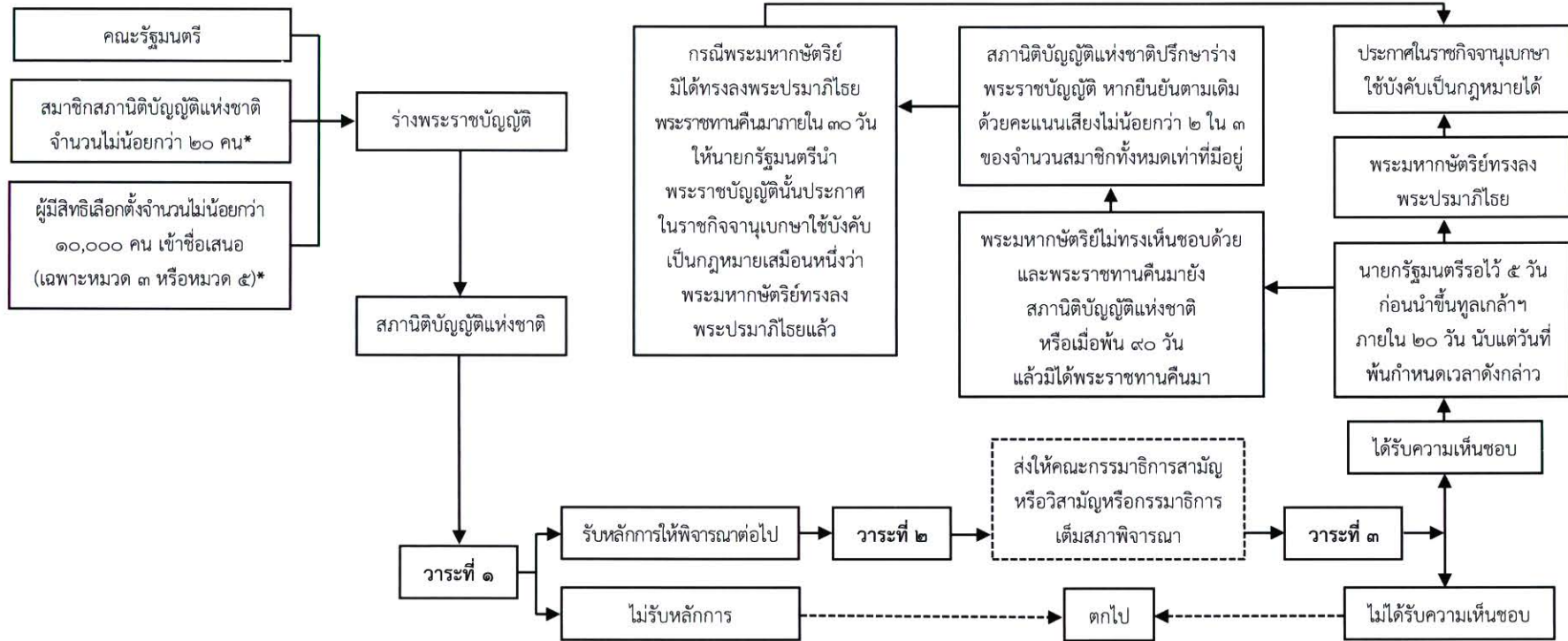
รายงาน ของ

คณะกรรมการการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกรรมการ
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

กระบวนการตราพระราชบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐
(ในระหว่างที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา ตามบทเฉพาะกาล)

- หมายเหตุ :**
๑. “ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกชั้นตอน...” (มาตรา ๗๗ วรรคสอง)
 ๒. ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัติใดขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย บุคคลดังต่อไปนี้สามารถเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบว่าร่างพระราชบัญญัติที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ความเห็นชอบมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ
 - (๑) สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติจำนวนไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๑๐ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เสนอความเห็นต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อส่งความเห็นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อวินิจฉัยและแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบโดยไม่ชักช้า
 - (๒) นายกรัฐมนตรี และแจ้งให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติทราบโดยไม่ชักช้า
- * ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินจะเสนอได้ต่อเมื่อมีคำรับรองของนายกรัฐมนตรี

จัดทำโดย : กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

รายงาน
ของ
คณะกรรมการการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกรรมการ ๒
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

(สำเนา)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย

วิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ที่ สว. (สนช)(กมธ.๒) ๐๐๑๐ / (ร. ๓๔.) วันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง รายงานการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ตามที่ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๔๓/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ไว้พิจารณา และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อพิจารณา ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญคณะนี้ ประกอบด้วย

๑. พลเรือเอก กฤษणा เจริญพานิช
๒. นายกล้าณรงค์ จันทิก
๓. นายจิตรพรต พัฒนสิน
๔. พลตำรวจเอก ชัชวาลย์ สุขสมจิตร
๕. พลเอก ทวีป เนตรนิยม
๖. นายธานี อ่อนละเอียด
๗. นายนิพนธ์ นราพิทักษ์กุล
๘. พลตำรวจเอก พงศพัศ พงษ์เจริญ
๙. ร้อยตำรวจตรี พงษ์นิวัฒน์ ยุทธภัณฑ์บริหาร
๑๐. พลอากาศเอก เพิ่มเกียรติ ลวณะมาลัย
๑๑. ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง
๑๒. นายมนตรี ศรีเยี่ยมสะอาด
๑๓. นายยุทธนา ทัพเจริญ
๑๔. นายวีรศักดิ์ โชติวานิช
๑๕. นายศิระชัย โชติรัตน์
๑๖. นายศุภกิจ แยมประชา
๑๗. นายสุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์
๑๘. นายสุรินทร์ ชลพัฒนา
๑๙. พลตำรวจเอก เอก อังสนานนท์

บัดนี้ ...

**รายงานของคณะกรรมการการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ**

ตามที่ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๔๓/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ไว้พิจารณา และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้น คณะหนึ่งเพื่อพิจารณา กำหนดการแปรญัตติภายใน ๗ วัน โดยมีกำหนดเวลาปฏิบัติงานภายใน ๖๐ วัน ต่อมาในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๗/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๑ และครั้งที่ ๖๖/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๑ ที่ประชุมได้ลงมติให้ขยายเวลาการปฏิบัติงานออกไปอีกคราวละ ๓๐ วัน นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสร็จแล้ว ปรากฏผลดังนี้

๑. ที่ประชุมคณะกรรมการการวิสามัญได้มีมติเลือกตำแหน่งต่าง ๆ ดังนี้

๑.๑ ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง	เป็นประธานคณะกรรมการการวิสามัญ
๑.๒ นายมนตรี ศรีเยี่ยมสะอาด	เป็นรองประธานคณะกรรมการการวิสามัญ คนที่หนึ่ง
๑.๓ ร้อยตำรวจตรี พงษ์นิวัฒน์ ยุทธภัณฑ์บริหาร	เป็นรองประธานคณะกรรมการการวิสามัญ คนที่สอง
๑.๔ พลเรือเอก กฤษฎา เจริญพานิช	เป็นรองประธานคณะกรรมการการวิสามัญ คนที่สาม
๑.๕ พลตำรวจเอก เอก อังสนานนท์	เป็นเลขานุการคณะกรรมการการวิสามัญ
๑.๖ พลตำรวจเอก พงศพัศ พงษ์เจริญ	เป็นโฆษกคณะกรรมการการวิสามัญ
๑.๗ นายกล้าณรงค์ จันทิก	เป็นประธานที่ปรึกษา
คณะกรรมการการวิสามัญ
๑.๘ พลตำรวจเอก ชัชวาลย์ สุขสมจิตร	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการการวิสามัญ
๑.๙ นายนิพนธ์ นราพิทักษ์กุล	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการการวิสามัญ

๒. ที่ประชุมคณะกรรมการการวิสามัญได้มีมติแต่งตั้ง นายสถาพร นพรัตน์ สำนักกรรมการ ๒ ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการการวิสามัญ ตามข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๘๖ วรรคสาม

๓. ผู้ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้มาชี้แจงแสดงความคิดเห็น ดังนี้
สำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑) นางสาวพจนา โสภากะริณวงศ์	นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ
๒) นางสาวคณิศจิ ชาญแสง	นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

หน่วยงานของศาล

สำนักงานศาลยุติธรรม

๑) นางสาวกัญจนพร แสงเทศ	นิติกรชำนาญการพิเศษ
๒) นางพิมลพรรณ มีบุญเสมอ	นิติกรปฏิบัติการ
๓) นายวิสุทธิ์ ฉันทแดนสุวรรณ	นิติกรปฏิบัติการ
๔) นายธนบูรณ์ เกียรติกมลเศ	นิติกร

๔. ผู้ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญได้เชิญมาชี้แจงแสดงความคิดเห็น คือ
องค์กรอัยการ

สำนักงานอัยการสูงสุด

- ร้อยตำรวจเอก อาคม เจตะผลิน อัยการจังหวัดประจำสำนักงานอัยการสูงสุด

สภานายความ ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฐนนท์ศักดิ์ บวรนนท์กุล	ที่ปรึกษาสำนักนายก สภานายความ
๒) นายพนิต บุญชะม้อย	กรรมการด้านสิทธิมนุษยชน
	สภานายความ

๕. ร่างพระราชบัญญัตินี้ไม่มีกรรมการวิสามัญสงวนความเห็น

๖. ร่างพระราชบัญญัตินี้มีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเสนอคำแปรญัตติ จำนวน ๔ คน

ดังนี้

- ๖.๑ นายกิตติ วัฒนินท์
- ๖.๒ นายสุชาติ ตระกูลเกษมสุข
- ๖.๓ นายสมชาย แสงวงการ
- ๖.๔ พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร

๗. วิธีการพิจารณา

๗.๑ ผลการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๗.๑.๑ สรุปผลการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในชั้นการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

โดยที่มาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติว่า “ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย ทุกรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป”

สำนักงานศาลยุติธรรม ได้ดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑) สำนักงานศาลยุติธรรมโดยสำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม ได้ดำเนินการจัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กระทรวงยุติธรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และฝ่ายกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม คณะรักษาความสงบแห่งชาติ จำนวน ๑ ครั้ง เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๙ เวลา ๑๓.๐๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมสำนักงานศาลยุติธรรม (ห้องประชุมเล็ก) อาคารศาลอาญา ชั้น ๑๒

๒) การรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานอื่น สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้มีหนังสือขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การไต่สวน มูลฟ้อง หลักเกณฑ์การยื่นอุทธรณ์ และค่าธรรมเนียม) เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีในชั้นให้ความเห็นชอบของหลักการ ประกอบด้วย กระทรวงยุติธรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และฝ่ายกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม คณะรักษาความสงบแห่งชาติ

๓) การรับฟังความคิดเห็นของข้าราชการตุลาการและประชาชนทั่วไป ผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานศาลยุติธรรม <http://www.coj.go.th> หัวข้อรับฟังความเห็นทางกฎหมาย ระหว่างวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๐ (รวมเป็นเวลา ๑๕ วัน) เรื่องร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การไต่สวนมูลฟ้อง หลักเกณฑ์การยื่นอุทธรณ์ และค่าธรรมเนียม)

ตลอดจนเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อประชาชนผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงานศาลยุติธรรมแล้ว รวมทั้งจัดทำเอกสารหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ พร้อมทั้งจัดทำแผนการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบสาระสำคัญ กรอบระยะเวลา การวิเคราะห์ผลกระทบ และสาระสำคัญมาพร้อมร่างพระราชบัญญัติ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติใช้ประกอบการพิจารณา

คำสั่งของศาลที่ให้คดีมีมูลย่อมเด็ดขาด แต่คำสั่งที่ว่าคดีไม่มีมูลนั้นโจทก์มีอำนาจอุทธรณ์ได้ตามบทบัญญัติว่าด้วยลักษณะอุทธรณ์ คำสั่งหรือคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด”

คณะกรรมการการได้ชี้แจงแล้ว

ผู้แปรญัตติพอใจ

มาตรา ๕ เพิ่ม (๔) และ (๕) ในวรรคหนึ่ง
ของมาตรา ๑๗๒ ทวิ

มีการแก้ไข

มาตรา ๖ เพิ่มมาตรา ๑๗๒ ทวิ/๑
และเพิ่มมาตรา ๑๗๒ ทวิ/๒

มีการแก้ไข

มาตรา ๑๗๒ ทวิ/๑
นายสมชาย แสงการ

มีการแก้ไข

ขอแปรญัตติเพิ่มความ
เป็นวรรคสามของมาตรา
๑๗๒ ทวิ/๑ ในมาตรา ๖ ดังนี้

“ความในวรรคสองมิให้ใช้บังคับกับกรณีการกระทำความผิดที่บัญญัติไว้ตาม
ประมวลกฎหมายอาญาตามมาตรา ๑๐๗ มาตรา ๑๐๘ มาตรา ๑๐๙ มาตรา ๑๑๐ มาตรา ๑๑๑
มาตรา ๑๑๓ มาตรา ๑๑๙ มาตรา ๑๒๑ มาตรา ๑๒๒ มาตรา ๑๒๔ มาตรา ๑๒๗ มาตรา ๑๒๘
มาตรา ๑๒๙ มาตรา ๑๓๒ หรือความผิดอาญาตามกฎหมายอื่นที่ได้บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะแล้ว”

คณะกรรมการการได้ชี้แจงแล้ว

ผู้แปรญัตติพอใจ

นายกิตติ วะสีนนท์

ขอแปรญัตติ ดังนี้

“มาตรา ๑๗๒ ทวิ/๑ าลา.....
การพิจารณาและสืบพยานตามวรรคหนึ่งต้องมีใจคดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิต
หรือคดีที่จำเลยมีอายุไม่เกินสิบแปดปีในวันที่ถูกฟ้องต่อศาล”

คณะกรรมการการไม่เห็นด้วย

ผู้แปรญัตติขอสงวน

มาตรา ๑๗๒ ทวิ/๒

มีการแก้ไข

(มาตรา ๖/๑)

พลตำรวจโท ศานิตย์ มหาวรร

ขอแปรญัตติเพิ่มความ
เป็นมาตรา ๖/๑ ดังนี้

“มาตรา ๖/๑ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๓๗ ทวิ แห่งประมวล
กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๓๗ ทวิ ก่อนฟ้องคดีต่อศาล เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าพยานบุคคล
จะเดินทางออกไปนอกราชอาณาจักร ไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง หรือเป็นบุคคลมีถิ่นที่อยู่ห่างไกลจากศาลที่พิจารณา

คดีหรือมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะมีการยุ่งเหยิงกับพยานนั้นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม หรือมีเหตุจำเป็นอื่นอันเป็นการยากแก่การนำพยานนั้นมาสืบในภายหลัง หรือในคดีมีโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไป หรือโทษสถานหนักกว่านั้น ไม่ว่าผู้ต้องหาจะหลบหนีหรือไม่ก็ตาม พนักงานอัยการโดยตรงเองหรือโดยได้รับคำร้องขอจากผู้เสียหายหรือจากพนักงานสอบสวนยื่นคำร้องโดยระบุการกระทำทั้งหลายที่อ้างว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิดต่อศาลเพื่อให้ศาลมีคำสั่งให้สืบพยานนั้นไว้ทันทีถ้ารู้ตัวผู้กระทำความผิดและผู้นั้นถูกควบคุมอยู่ในอำนาจพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการให้พนักงานอัยการนำตัวผู้นั้นมาศาล หากถูกควบคุมอยู่ในอำนาจของศาลให้ศาลเบิกความตัวผู้นั้นมาพิจารณาต่อไป”

คณะกรรมการไม่เห็นด้วย	ผู้แปรญัตติขอสงวน
<u>มาตรา ๗</u> เพิ่มมาตรา ๒๕๗	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๘</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๙</u>	ไม่มีการแก้ไข

๘. ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญ

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เห็นควรตั้งข้อสังเกตเพื่อเสนอต่อที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ดังนี้

๘.๑ โดยที่มาตรา ๑๖๕/๒ เป็นบทบัญญัติในชั้นไต่สวนมูลฟ้องซึ่งเพิ่มเติมจากที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน โดยมีสาระสำคัญและเจตนารมณ์เพื่อคุ้มครองและให้สิทธิแก่จำเลยในการแถลงให้ศาลทราบถึงข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายอันสำคัญที่ศาลควรสั่งว่าคดีไม่มีมูล และจะระบุในคำแถลงถึงตัวบุคคล เอกสาร หรือวัตถุที่จะสนับสนุนข้อเท็จจริงตามคำแถลงของจำเลยด้วยก็ได้ และเป็นการพัฒนาระบบวิธีพิจารณาความอาญาที่ดำเนินการในปัจจุบัน โดยให้ศาลมีบทบาทในการแสวงหาข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการวินิจฉัยสั่งคดีในชั้นไต่สวนมูลฟ้องได้ด้วยตามที่จำเป็นและสมควร กล่าวคือ ศาลอาจเรียกบุคคล เอกสาร หรือวัตถุที่จำเลยแถลงมาเป็นพยานศาลได้ ซึ่งเป็นการนำวิธีการในระบบไต่สวนมาปรับใช้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่อยู่บนพื้นฐานของระบบกล่าวหา กรณีจึงเป็นการสมควรที่สำนักงานศาลยุติธรรมจะได้ปรับปรุงคำแนะนำของประธานศาลฎีกาเกี่ยวกับการไต่สวนมูลฟ้อง พ.ศ. ๒๕๕๖ ให้สอดคล้องกับมาตราดังกล่าว โดยเฉพาะการรับฟังพยานศาลให้เป็นไปตามดุลพินิจศาลที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน รวมทั้งจัดทำคู่มือ แนวปฏิบัติ หรือเจตนารมณ์ของบทบัญญัติมาตรานี้ เช่น หน้าที่ของศาลในการออกหมายเรียกและจัดส่งเอกสารที่เป็นพยานศาล เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน หน่วยงานและบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมไม่ให้เกิดความสับสน และมีความชัดเจน

เหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ก็เพื่อคุ้มครองสิทธิของจำเลยที่ให้มีโอกาสแถลงต่อศาลให้ทราบถึงข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายอันสำคัญที่ศาลควรสั่งว่าคดีไม่มีมูล แต่อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันยังมีกรณีที่ราษฎรเป็นโจทก์ฟ้องคดีกันเองซึ่งมีลักษณะบ่งชี้ว่าเป็นการใช้สิทธิฟ้องคดีโดยไม่สุจริต หรือในกรณีของคดีที่มีเหตุอันควรให้สืบพยานนั้นทันที แต่ผู้ต้องหาได้หลบหนีไปก่อน

มีการฟ้องคดีต่อศาล โดยยังมีได้มีการสืบพยานก่อนฟ้องคดีไว้แต่อย่างใด ดังนั้น มาตรการตามหลักการที่แก้ไขนี้อาจยังไม่ครอบคลุมถึงกรณีดังกล่าว จึงควรที่สำนักงานศาลยุติธรรมจะได้พิจารณาศึกษาแนวทางเพื่อกำหนดมาตรการหรือกลไกอื่นที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการป้องปรามหรือป้องกันมิให้นำศาลหรือกระบวนการยุติธรรมมาใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ที่เป็นการเพิ่มเติมไปจากมาตรการทางกฎหมายทั้งทางแพ่ง อาญา วิธีพิจารณาความแพ่ง และวิธีพิจารณาความอาญา ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน รวมถึงพิจารณาศึกษาแนวทางเพื่อให้มีการสืบพยานในกรณีที่ผู้ต้องหาหลบหนีไปก่อนมีการฟ้องคดีต่อศาลด้วย

๘.๒ โดยที่มาตรา ๑๗๒ ทวิ/๑ ได้กำหนดให้ศาลสามารถพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลยได้ในกรณีที่จำเลยหลบหนีหรือไม่มาฟังการพิจารณาและสืบพยานโดยไม่มีเหตุอันสมควรหากจำเลยมีหนายความ ซึ่งการพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลยในกรณีนี้สามารถดำเนินการได้จนการพิจารณาคดีแล้วเสร็จ แต่โดยที่การพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลยนั้นเป็นกระบวนการที่ยกเว้นหลักกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๒ ที่กำหนดให้ต้องกระทำต่อหน้าจำเลย ดังนั้น เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิของจำเลยอย่างแท้จริง สมควรที่สำนักงานศาลยุติธรรมจะได้กำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนและสอดคล้องกับคำพิพากษาศาลฎีกาที่กำหนดเป็นบรรทัดฐานว่า การมีหนายความเป็นตัวแทนจำเลยในกรณีเช่นนี้ มิใช่เพียงการเป็นหนายความที่จำเลยได้เคยแต่งตั้งหนายไว้ในสำนวนคดีเท่านั้น แต่ต้องเป็นตัวแทนจำเลยในการพิจารณาและช่วยเหลือจำเลยในการต่อสู้คดีอย่างแท้จริงด้วย

๘.๓ โดยที่มาตรา ๒๕๗ กำหนดให้โจทก์เสียค่าใช้จ่ายในการส่งสำเนาคำฟ้องและหมายเรียก ซึ่งแตกต่างไปจากการดำเนินการในชั้นอุทธรณ์และฎีกาที่กำหนดให้การส่งสำเนาอุทธรณ์หรือฎีกาเป็นหน้าที่ของศาลตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๐๐ และมาตรา ๒๑๖ ดังนั้น เพื่อมิให้เกิดความลักลั่นในทางปฏิบัติและเพื่อให้เกิดความชัดเจน สมควรที่สำนักงานศาลยุติธรรมจะได้กำหนดแนวปฏิบัติหรือคู่มือปฏิบัติงานในการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้สอดคล้องกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาตามที่แก้ไขใหม่นี้ ที่มุ่งประสงค์จะใช้เฉพาะการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายสำหรับการส่งสำเนาคำฟ้องและหมายเรียกในศาลชั้นต้นเท่านั้น นอกจากนี้ สภานายความควรแจ้งหรือประชาสัมพันธ์ให้หนายความทั่วประเทศได้ทราบเกี่ยวกับการจัดเก็บค่าใช้จ่ายดังกล่าวตามมาตรานี้ด้วย

๙. คณะกรรมการวิสามัญได้เสนอร่างพระราชบัญญัติตามที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งข้อสังเกตมาพร้อมทั้งรายงานนี้ด้วยแล้ว

พลตำรวจเอก

(เอก อังสนานนท์)

เลขาธิการคณะกรรมการวิสามัญ

พิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

(ก)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดหลักเกณฑ์การตั้งทนายความให้แก่จำเลยและกำหนดให้จำเลยอาจแถลงให้ศาลทราบถึงข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายอันสำคัญที่ศาลควรสั่งว่าคดีไม่มีมูล (เพิ่มมาตรา ๑๖๕/๑ และมาตรา ๑๖๕/๒)
- (๒) กำหนดให้คำสั่งของศาลที่ว่าคดีมีมูลให้แสดงข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายพร้อมเหตุผลประกอบ (เพิ่มมาตรา ๑๖๗ วรรคสอง)
- (๓) เพิ่มเติมกรณีที่ศาลมีอำนาจพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลยได้ (เพิ่มมาตรา ๑๗๒ ทวิ วรรคหนึ่ง (๔) และ (๕))
- (๔) กำหนดหลักเกณฑ์ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาสำหรับกรณีที่จำเลยหลบหนีหรือไม่มาฟังการพิจารณาและสืบพยานโดยไม่มีเหตุอันสมควร และกรณีที่จำเลยเป็นนิติบุคคลซึ่งศาลได้ออกหมายจับผู้จัดการหรือผู้แทนของนิติบุคคลแล้วแต่ยังจับตัวมาไม่ได้ และไม่มีผู้แทนอื่นของนิติบุคคลมาดำเนินการแทนนิติบุคคลนั้นได้ (เพิ่มมาตรา ๑๗๒ ทวิ/๑ และมาตรา ๑๗๒ ทวิ/๒)
- (๕) กำหนดค่าใช้จ่ายในการส่งสำเนาคำฟ้องและหมายเรียกให้แก่จำเลยในคดีซึ่งราษฎรเป็นโจทก์ (เพิ่มมาตรา ๒๕๗)

เหตุผล

โดยที่บทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับการไต่สวนมูลฟ้องในปัจจุบันยังไม่เอื้อต่อการคุ้มครองสิทธิของจำเลย เนื่องจากจำเลยอาจไม่มีทนายความคอยช่วยเหลือและไม่สามารถแถลงให้ศาลทราบถึงข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายอันสำคัญที่ศาลควรสั่งว่าคดีไม่มีมูล และในชั้นพิจารณาคดีหากจำเลยไม่มาศาล ศาลไม่สามารถสืบพยานต่อไปได้จนกว่าจะได้ตัวจำเลยมาหรือกรณีที่ไม่มีผู้แทนอื่นของนิติบุคคลมาดำเนินการแทนนิติบุคคลนั้นได้ ซึ่งทำให้เกิดความล่าช้าและส่งผลกระทบต่อหลักการอำนวยความยุติธรรมที่รวดเร็วและเป็นธรรม ตลอดจนส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นและความศรัทธาที่มีต่อระบบศาลยุติธรรม สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในเรื่องดังกล่าว และโดยที่เป็นการสมควรให้การเรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการส่งสำเนาคำฟ้องและหมายเรียกให้แก่จำเลยมีจำนวนไม่สูงเกินสมควร จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๖๕/๑ และมาตรา ๑๖๕/๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“มาตรา ๑๖๕/๑ ในคดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิต หรือในคดีที่จำเลยมีอายุไม่เกินสิบแปดปีในวันที่ถูกฟ้องต่อศาล ในการไต่สวนมูลฟ้องตามมาตรา ๑๖๕ ถ้าจำเลยมาศาลเมื่อใดและจำเลยไม่มีทนายความ ก็ให้ศาลตั้งทนายความให้

ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุก ในการไต่สวนมูลฟ้องตามมาตรา ๑๖๕ ถ้าจำเลยมาศาลเมื่อใดให้ศาลถามจำเลยว่ามีทนายความหรือไม่ ถ้าไม่มีและจำเลยต้องการทนายความ ก็ให้ศาลตั้งทนายความให้

ให้ศาลจ่ายเงินรางวัลและค่าใช้จ่ายแก่นายความที่ศาลตั้งตามมาตรา นี้ โดยคำนึงถึงสภาพแห่งคดีและสภาวะทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมกำหนด โดยความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

มาตรา ๑๖๕/๒ ในการไต่สวนมูลฟ้อง จำเลยอาจแถลงให้ศาลทราบถึงข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายอันสำคัญที่ศาลควรสั่งว่าคดีไม่มีมูล และจะระบุในคำแถลงถึงตัวบุคคล เอกสาร หรือวัตถุที่จะสนับสนุนข้อเท็จจริงตามคำแถลงของจำเลยด้วยก็ได้ กรณีเช่นว่านี้ ศาลอาจเรียกบุคคล เอกสาร หรือวัตถุดังกล่าวมาเป็นพยานศาลเพื่อประกอบการวินิจฉัยสั่งคดีได้ตามที่จำเป็นและสมควร โดยโจทก์และจำเลยอาจถามพยานศาลได้เมื่อได้รับอนุญาตจากศาล **ทั้งนี้ สาระรับฟังพยานที่สวดเสกแสดงให้ยืนยันพยานคดีอันโทษแต่สวดเสกมิได้”**

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๑๖๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“คำสั่งของศาลที่ว่าคดีมีมูลให้แสดงข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายพร้อมเหตุผลอย่างชัดแจ้งประกอบตามสมควรด้วย”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๔) และ (๕) ของวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๗๒ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“(๔) จำเลยไม่อาจมาฟังการพิจารณาและสืบพยานได้เนื่องจากความเจ็บป่วย และแพทย์ผู้รับผิดชอบตรวจรักษารับรองว่าอยู่ในภาวะที่ไม่อาจมาฟังการพิจารณคดีและสืบพยานได้ หรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่นอันมีอาจก้าวล่วงได้ เมื่อจำเลยมีนายความและจำเลยได้รับอนุญาตจากศาลที่จะไม่มาฟังการพิจารณาและสืบพยาน

(๕) ในระหว่างการพิจารณาและสืบพยาน ศาลมีคำสั่งให้จำเลยออกจากห้องพิจารณา เพราะเหตุขัดขวางการพิจารณา หรือจำเลยออกจากห้องพิจารณาโดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาล”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๗๒ ทวิ/๑ และมาตรา ๑๗๒ ทวิ/๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“มาตรา ๑๗๒ ทวิ/๑ ภายหลังที่ศาลได้ดำเนินการตามมาตรา ๑๗๒ วรรคสอง แล้วเมื่อศาลเห็นว่าจำเลยหลบหนีหรือไม่มาฟังการพิจารณาและสืบพยานโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ศาลออกหมายจับจำเลย หากไม่ได้ตัวจำเลยมาภายในหนึ่งสามเดือนนับแต่วันออกหมายจับ เมื่อศาลเห็นเป็นการสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมที่จะให้การพิจารณาเป็นไปโดยไม่ชักช้า และ

จำเลยมีนายความ ให้ศาลมีอำนาจพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลยได้ และเมื่อศาลพิจารณาคดีเสร็จแล้ว ให้ศาลมีคำพิพากษาในคดีนั้นต่อไป

การพิจารณาและสืบพยานตามวรรคหนึ่งต้องมีใ้คดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิต หรือคดีที่จำเลยมีอายุไม่เกินสิบแปดปีในวันที่ถูกฟ้องต่อศาล

มาตรา ๑๗๒ ทวิ/๒ ในคดีที่จำเลยเป็นนิติบุคคล ภายหลังจากที่ศาลได้ดำเนินการตามมาตรา ๑๗๒ วรรคสอง แล้ว **หตค**เมื่อมีกรณีที่ศาลได้ออกหมายจับผู้จัดการหรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้นแล้ว แต่ยังไม่จับตัวมาได้ภายในหนึ่งสามเดือนนับแต่วันออกหมายจับ และไม่มีผู้แทนอื่นของนิติบุคคลมาดำเนินการแทนนิติบุคคลนั้นได้ เมื่อศาลเห็นเป็นการสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมที่จะให้การพิจารณาเป็นไปโดยไม่ชักช้า ให้ศาลมีอำนาจพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลยได้ และเมื่อศาลพิจารณาคดีเสร็จแล้ว ให้ศาลมีคำพิพากษาในคดีนั้นต่อไป”

มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๕๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๘) พ.ศ. ๒๕๕๑

“มาตรา ๒๕๗ ในคดีซึ่งราษฎรเป็นโจทก์ โจทก์จะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการส่งสำเนาคำฟ้องและหมายเรียกให้แก่จำเลยโดยค่าใช้จ่ายดังกล่าวจะต้องมีจำนวนไม่สูงเกินสมควร”

มาตรา ๘ บทบัญญัติมาตรา ๑๖๕/๑ มาตรา ๑๖๕/๒ และมาตรา ๑๖๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ไม่ใช่บังคับแก่คดีที่มีมูลที่ศาลได้ประทับรับฟ้องไว้ตามมาตรา ๑๖๗ ที่มีตรียื่นฟ้องก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้ใช้กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่มีตรียื่นฟ้องนั้นบังคับแก่คดีดังกล่าวจนกว่าคดีจะถึงที่สุด

มาตรา ๙ ให้ประธานศาลฎีการักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

.....

.....

สรุปผลการดำเนินงาน

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ของ

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

คณะกรรมการวิสามัญได้มีการประชุมเพื่อพิจารณา จำนวน ๑๔ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ วันศุกร์ที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑

ครั้งที่ ๒ วันศุกร์ที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๑

ครั้งที่ ๓ วันศุกร์ที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๑

ครั้งที่ ๔ วันศุกร์ที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๑

ครั้งที่ ๕ วันศุกร์ที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๑

ครั้งที่ ๖ วันศุกร์ที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๑

ครั้งที่ ๗ วันศุกร์ที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๑

ครั้งที่ ๘ วันศุกร์ที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๑

ครั้งที่ ๘ วันศุกร์ที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๑

ครั้งที่ ๑๐ วันศุกร์ที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๑

ครั้งที่ ๑๑ วันศุกร์ที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๑

ครั้งที่ ๑๒ วันศุกร์ที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๑

ครั้งที่ ๑๓ วันศุกร์ที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๑

ครั้งที่ ๑๔ วันศุกร์ที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๑

คณะผู้รับผิดชอบ

ในการจัดทำรายงานของคณะกรรมการวิสามัญ

พิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

นายดิเรก จันทรอินทร์

ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๒

ฝ่ายเลขานุการ (กลุ่มงานคณะกรรมการวิสามัญ ๔)

นายสถาพร นพรัตน์

ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ

นายธีรยุทธ์ ตั้งบุญเกษม

นิติกรชำนาญการพิเศษ

นายจำเริญ ชุ่มมะโน

นิติกรชำนาญการ

นายภานุพงศ์ ดีแก้ว

นิติกรปฏิบัติการ

นางณัฐนิชา แท่นทอง

วิทยากรชำนาญการ

นางสาวลภัสสรดา เนตรสว่าง

วิทยากรชำนาญการ

นางสาวฉัตรพร ยุกตะเสวี

วิทยากรชำนาญการ

นางสุรชาติพิทย์ กล้าณรงค์

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

นางสาวคัตติยา ชมชื่น

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

ฝ่ายเอกสารอ้างอิง

นางปิยมาภรณ์ ทองปุย

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิงฯ

นายสุพัฒน์ โพธิ์เงิน

นิติกรชำนาญการ

นางธนีสร ยอดอินทร์

นิติกรชำนาญการ

นางสาวมาณริกา จันทาโก

วิทยากรชำนาญการ

นางสาวเนตรนภา นาโควงศ์

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ สำนักกรรมการ ๒ โทรศัพท์ ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๙๖ - ๗ โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๙๗

ออกแบบและพิมพ์ที่
สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๓, ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๗๒, ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๗๕